

(Atkelta iš 65 p.)

- ²⁴ Ūkiniai pastatai.
²⁵ Arklių tvartas, arklidės.
²⁶ Ūkinis pastatas, skirtas daiktams susidėti.
²⁷ Sija, storas raštas.
²⁸ Suremtos stogo gegnių poros.
²⁹ Ketus.
³⁰ Keptuvė.
³¹ Keturkampis.
³² Kaištis (medinis ar geležinis) durims užsklęsti, velkė, stūma, šovynė.
³³ Išilgai padarytus įdubimus.
³⁴ Dėmesys.
³⁵ Miško sargas, eigulys.
³⁶ Klumpės.
³⁷ Bulvių.
³⁸ Sietiniai burokai, ropės.
³⁹ Mūrelis viršuj krosnies kaktos.
⁴⁰ Kablys katilui pakabinti.
⁴¹ Nukryžiuoto Jėzaus skulptūrėlė.
⁴² Dūmtraukis.
⁴³ Nedidelis krepšys.
⁴⁴ Upės pakrantės.
⁴⁵ Žemaitijoje jie būdavo vadinami ordinarčikais.
⁴⁶ Kibirai.
⁴⁷ Pinti krepšiai.
⁴⁸ Statinė.
⁴⁹ Žlugtui, pamerktiems skalbiniams.
⁵⁰ Kopėčios.
⁵¹ Aukšto viršuje esančios patalpos, palėpės.
⁵² Medinis užraktas.
⁵³ Viryklė.
⁵⁴ Ant lenktų pavažų supama lovelė kūdikiams.
⁵⁵ Kvadratinis.
⁵⁶ Prieangys, prieangis. Prieangis ar priėduris – lauko pusėje, o prieangė – durų vidaus pusėje.
⁵⁷ Žmona.
⁵⁸ Laidaras.
⁵⁹ Kaminas.
⁶⁰ Kablys katilui pakabinti.
⁶¹ Kepama mėsa, kiaušininė. Aušbikaviskiai sakydavo *mensa*, o ne *mesa* ar *mėsa*.
⁶² Laisvai.
⁶³ Rūkomos.
⁶⁴ Pautos.
⁶⁵ Įrenginys tampymui.
⁶⁶ Atsivedusi ėriukų.
⁶⁷ Atitekdavo.
⁶⁸ Lentelė.
⁶⁹ Aukštais galais.
⁷⁰ Kvadratinį.
⁷¹ Kupriu anksčiau būdavo vadinama kiekviena skrynja, kurios viršus yra su kupra, arba pusapvalis.
⁷² Svečių kambarys. Daugelis mano, kad žodis *pakajus* yra lenkiškas – *pokoj*, tačiau *pakajus* – lietuviškas žodis, kilęs iš žodio *pakijus* – išaukštintas, pagerbtas.
⁷³ Sumūryta viryklė. Virtuve žemaičiai vadina tai, ką lenkai vadina *kuhenka*. Tokį kambarį, kuriame verdama, žemaičiai vadina *virykla*.
⁷⁴ Muziejuje po atviru dangumi.
⁷⁵ Virtuvės.

Motiejaus Valančiaus raštų moksleivių meninio skaitymo šventės, vykusios 2006 m., akimirka

Motiejaus VALANČIAUS gimtinėje

PARENGĖ DONATAS TYTUVA

Iš kairės: 2006 m. vykusios Motiejaus Valančiaus raštų moksleivių meninio skaitymo šventėje šoka Mosėdžio (Skuodo r.) gimnazistai

Vienas iš labiausiai žinomų ir lankomų muziejų Žemaitijoje – Nasrėnuose (Kūlpėnų sen., Kretingos r.). Tai Vyskupo Motiejaus Valančiaus gimtinės muziejus, kuriam jau daugelį metų vadovauja didelis žemaičių krašto kultūros ir žemaičių vyskupo, rašytojo, švietėjo Motiejaus Valančiaus atminimo puoselėtojas Algirdas Čėsna.

Muziejus įkurtas 1969 m. A. ir B. Milašių sodyboje Kretingos kraštotylininko Igno Jablonskio, tuometinio Kretingos muziejaus direktoriaus Juozo Mickevičiaus ir akademiko Adolfo Jucio, kuris yra gimęs netoli Nasrėnų, iniciatyva. Iki 1990 m. muziejus priklausė Kretingos muziejui, buvo jo filialas. Nuo 1990 m. muziejus priskirtas Kūlpėnų seniūnijai.

Paskutiniaisiais metais muziejus džiugina skoningai įrengta turtinga ekspozicija, puikiai tvarkoma muziejaus aplinka. Ekspozicija pasakoja apie vyskupo gyvenimą, veiklą, čia išryškinti jo nuopelnai kraštui, kai M. Valančius buvo Žemaičių vyskupas. Muziejuje galima pamatyti vyskupo skrynią, kurią jis 1868 m. padovanojo knygnešiu Pranciškui Straupui (Stropui), nemažai kitų autentiškų M. Valančiui priklausiusių daiktų, tarp jų ir knygelių.

XVIII a. statytoje sodybos klėtyje, kuri 1999 m. restauruota Kūlpėnų seniūnijos rūpesčiu, veikia etnografinė ekspozicija (čia įrengtas šeiminkės svirnelis, mergos kamara, grūdinė).

M. Valančiaus muziejuje pastaraisiais metais vyksta gana nemažai įdomių kultūrinių, edukacinių renginių, skirtų moksleiviams ir suaugusiesiems.

Nuo 1994 metų kasmet antrąjį gegužės šeštadienį čia įvykstančią tradicinę Motiejaus Valančiaus raštų meninio skaitymo šventę suvažiuoja moksleiviai iš daugelio Žemaitijos rajonų. 2008 m. gegužės 10 d. ši šventė muziejuje vyko jau 15 kartą. Skaitytovių šventes remia Kretingos rajono savivaldybė, vyskupo Motiejaus Valančiaus giminaitis Valdemaras Vaičekauskas.

Nuotraukos iš Motiejaus Valančiaus gimtinės muziejaus archyvo

Iš kairės: žaidžiame senelių žaidimus. Projekto „Mokomės žaisti senelių žaidimus“ renginio akimirka; 2006 m. vykusiame Motiejaus Valančiaus raštų moksleivių meninio skaitymo šventėje šoka Klaipėdos Vytauto Didžiojo gimnazijos moksleiviai

Vyskupo Motiejaus Valančiaus gimtinės muziejus

2007 m. muziejuje vykusioje Velykų šventėje velykinius margučius ridena Klaipėdos S. Dacho mokyklos moksleiviai

